

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.551.

DA BO VOLK SIT IN KOZA CELA

Kaj predlaga odbor petorice, da bi se spor med Italijo in Abesinijo poravnal brez preliivanja krvi

Zeneva, w. 23. septembra. Popoldne so bili predlogi odbora petorice pri svetu Društva narodov sporočeni Italiji in Abesiniji. Predlogi so sestavljeni v treh velikih poglavjih in dveh zaključnih poglavjih, izmed katerih vsebuje prvo splošen opis položaja in pogoje za delo poravnalnega odbora, drugo vrsto predlogov za uvedbo obnovitvenih del v Abesiniji, tretje pa izjavljajo glede notranjega ustroja tega obnovitvenega dela. Četrto in peto poglavje vsebuje zaključne določbe.

V prvem poglavju poudarja odbor, da so se njegovi člani trudili, da bi našli osnovo za pogajanja, ki bi jih vodilo spoštovanje neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti za vse države članice Društva narodov, kakor tudi njihovo potrebo, da bi zagotovili vsem članicam Društva narodov dobre odnose med seboj. Potrebno je, tako pravi to poglavje, da se Abesiniji ponudi podpora Društva narodov, da bo mogla izvesti svojo obnovo in ustvariti razmere, da bo lahko z ostalimi državami vzdrževala dobre prijateljske zveze. Na ta načrt za podpiranje mora najprej pristati abesinska vlada.

Drugo poglavje ugotavlja, katere upravne panoge bi bilo treba v Abesiniji reorganizirati. Glede policije pravi poročilo, da bi morali tamkaj inozemski strokovnjaki organizirati policijski ali orožniški zbor, ki bi moral predvsem čuvati izvajanje zakonov za pobijanje suženjstva ter nadzirati ureditev nočne oboje. Istočasno naj bi ta policija čuvala varnost v onih krajih, kjer žive Evropeci (v Addis Abebi, Dire-dau in Hararu). V gospodarskem pogledu pomenja poročilo določitev koncesij za poljedelstvo in eksploatacijo rudnikov ter ustanovitve trgovskih podjetij za inozemce, uvedbo klavzule glede enakopravnosti inozemcev ter recipročnost za trgovske pogodbe, dalje inozemske udeležbo pri glavnih delih in prometnih poteh ter pri reorganizaciji pošt, telefona in brezžične. V finančnem pogledu priporoča odbor sestavo proračuna, kontrolo nad državnimi izdatki, zvišanje in pobiranje davkov ter ustanovitve fiskalnih monopolov, kakor tudi proučitev vprašanja inozemskih posojil za eksploatacijo države, vsekar proti poročstvu.

V tretjem poglavju se naglašja, da bi morali inozemski strokovnjaki uživati vso podporo abesinskih oblasti. Štiri različne skupine v javnih delih (policija, gospodarstvo, finance in pravosodje) naj bi imela vsaka po enega vodilnega inozemca. Ti vodilni uradniki naj bi bodisi tvorili kolegi, v katerem bi bil eden izmed njih zastopnik Društva narodov, ali pa naj bi bili vsi štirje podrejeni vrhovnemu upravniku, ki bi naj bi bil obenem delegat Društva narodov pri negusu. Tega delegata naj bi imenoval z negusovim pristankom svet Društva narodov, ostale uradnike naj bi na predlog delegata Društva narodov imenoval negus.

V zaključnih poglavjih se slednjič ugotavlja, naj bi ta delegat Društva narodov pri negusu najmanj enkrat na leto poslal Društvu narodov poročilo, ki naj bi bilo obenem predloženo negusu. V tem poročilu bi abesinska vlada lahko pristavila vse posamezne opombe, ki bi jih smatrala za pravilne. Načrt naj bi ostal v veljavi pet let, potem pa naj bi se izpopolnil po izkušnjah. Predlogi se zaključujejo z naslednjo ugotovitvijo:

Zastopniki Francije in Anglije so dali sporočiti odboru petorice, da so pripravljene zaradi mirne ureditve italijansko-abesinskega spora, izvesti teritorialne popravke med Italijo in Abesinijo, pri čemer bi sami ponudili Abesiniji gotove žrtve ob obali Somalije. Zastopniki Francije in Anglije so prav tako obvestili odbor petorice, da so njihove vlade, ne da bi hotele menjati obstoječi režim glede inozemcev in zunanje trgovine, pripravljene priznati Italiji posebne interese pri gospodarskem razvoju Abesinije. Zaradi tega bi te vlade rade videle, če bi Italija in Abesinija sklenili gospodarsko pogodbo in pri tem vpoštevali obstoječe pravice v korist francoskih in angleških državljanov.

Italija se pridno pripravlja

Rim, 24. septembra. AA. Iz Napolija poročajo, da se neprestano prevažajo vojaštvo vojni material v vzhodno Afriko. Danes zapusti domovino kakih 10.000 vojakov.

Anglija nepopustljiva

London, 24. septembra. AA. Havas poroča: Čeprav priznavajo tukajšnji krogi, da so v Zenevi zopet odprta vrata za razpravo o abesinskem vprašanju, vendar ne kažejo nobenega pravega optimizma. Politični in diplomatski krogi Anglije naglašajo, da so zadovoljni s prekinitvijo borbe med angleškim in italijanskim časopisjem. Prevladuje vtis, da bo prihodnja seja angleške vlade to stališče še okrepila.

Glede stališča, ki naj ga zavzame Velika Britanija za primer napada v Evropi, pravi to krogi, da angleška vlada ne bo šla preko govora, ki ga je imel njen zunanji minister v Zenevi. Današnja seja angleške vlade bo posvečena poročilu angleškega poslanika v Rimu o razgovoru, ki ga je imel z Mussolinijem. Pri tej priložnosti je angleški poslanik ponovil predsedniku italijanske vlade izjavo, ki jih je dal državnemu podtajniku Suvichu.

London, 24. septembra. AA. Tukajšnji krogi pravijo, da ponovna razprava o abesinskem sporu pred Društvom narodov še ne pomeni, da bo ta razprava uspešna. Londonski krogi naglašajo, da se nova pogajanja ne morejo vršiti na drugi osnovi, kakor na dosedanjih.

Avstralija solidarna z Anglijo

London, 24. septembra. AA. Predsednik avstralske vlade je izjavil v parlamentu v Kamberi, da vodi Avstralija glede italijansko-abesinskega spora politiko tesnega sodelovanja z Veliko Britanijo na podlagi mirne rešitve tega spora in obrambe načel Društva narodov. Avstralska vlada pričakuje, da abesinska in italijanska vlada ne bosta kršili ženevskega pakta. Zato bi ne bilo razborito, če bi avstralska vlada že vnaprej določila, kaj naj stori, če nastopijo nepredvideni dogodki.

Napad na italijanskega sla

Addis Abeba, 24. septembra. AA. Italijanske poslanstvo objavlja, da so italijanskega diplomatskega sla na potu iz Gondara in Aduje napadli in izropali.

Delo je treba nadaljevati

Zeneva, 24. septembra. AA. Komunique odbora petih pravi med drugim, da je odbor proučil italijanski odgovor in da mu ne pripisuje končnega značaja. V krogih DN naglašajo, da je treba delo za pomiritev nadaljevati v okviru DN.

Stališče Rusije

Pariz, 24. septembra. AA. Današnji »Oeuvre« objavlja članek sovjetskega novinarja Radeka o italijansko-abesinskem sporu. Članek je napisan z vidika Sovjetske Rusije. Pisec pravi med drugim, da motri Sovjetska Rusija ta spor s stališča miru. Sovjetska Rusija pa je tudi proti pridobivanju prekomorskih kolonij. V sedanjem sporu Sovjetska Rusija ni materialno prizadeta. Zato ga je treba tolmčiti samo s stališča splošnih interesov. S tega stališča Sovjetska Rusija ne želi da bi se odnošaji med Italijo in velikimi silami poslabšali, ker bi to vrglo Italijo v naročje Nemčije. Prav tako Sovjetska Rusija ne odobrava postopka Velike Britanije. Toda Velika Britanija po drugi strani brani s svojimi ukrepi v Sredozemskem morju

Posredovanje Društva narodov se ni posrečilo

Spor med Italijo in Abesinijo ne more biti poravnal brez orožja

Pariz, 24. septembra. AA. Havas poroča: Listi smatrajo sklep odbora petih, da naj prekine svoje nadaljnje delo, za priznanje popolnega neuspeha Društva narodov v italijansko-abesinskem sporu. Listi so mnenja, da Društvo narodov ne bo popustilo niti toliko, kolikor je ponujal odbor petih. Zaradi tega je položaj zelo neugoden. Edino dejstvo, ki nekoliko pomirja, je razmerje med Veliko Britanijo in Italijo, ki ni več tako napeto. To se je pokazalo med obiski, ki jih je storil angleški poslanik v Rimu sir Drummond pri Mussoliniju in državnemu podtajniku Suvichu.

Journal smatra za posebno neugodno to, da bo Zeneva izpustila tudi to zadnjo priliko za skupna pogajanja. Po mnenju lista uvidevajo zdaj svojo nemoč tudi listi, ki so še nedavno teza zastavljali vse svoje sile za mirno rešitev.

»Petit Parisien« smatra, da je treba smatrati posredniško misijo Društva narodov zaenkrat za končano. Pertinax piše v »Echo de Paris« med drugim: V Zenevi ni nikogar, ki bi se varoval v rešitvi abesinsko-italijanskega spora. Ver-

obenem mir sveta. Sovjetska Rusija, ki je željna miru, te ukrepe odobrava. V tem primeru ne morejo biti odločilne napake, ki jih je storila Velika Britanija v vprašanju kolektivne varnosti. Na vsak način pa Velika Britanija ne more računati na tisto zaupanje, ki bi ga sicer lahko žela. Tako je n. pr. molče šla preko japonskih in nemških groženj miru, zdaj pa vstaja v obrambo miru napram nevarnosti vojne, ki obenem ograja njene posebne interese.

Splošna mobilizacija v Abesiniji

London, 24. septembra. AA. Današnji »Daily Mail« priobčuje poročilo svojega posebnega poročevalca v Addis Abebi, ki potrjuje vest, da je abesinski cesar že včeraj podpisal ukaz o splošni mobilizaciji, da pa tega ukaza še niso objavili. Objavili ga bodo po vsej priliki šele na praznik »Maskali«, na praznik žetve, s katerim slavijo konec deževnega vremena.

Napetost popušča

Rim, 24. septembra. AA. Predsednik italijanske vlade Mussolini je snoči sprejel angleškega poslanika Drummonda. Njun razgovor je trajal eno uro. Angleški poslanik, ki je v zadnjem času govoril samo z državnim podtajnikom Suvichem, je pri tej priložnosti izročil Mussoliniju lastnoročno pismo angleškega zunanjega ministra Hoara.

Včeraj dopoldne je imel francoski poslanik de Chambrun sestanek z državnim podtajnikom Suvichem. V ukajšnjih političnih krogih naglašajo, da je zdaj napetost nekoliko popustila in da upravičeno prevladuje rahel optimizem. Ta optimizem pa je posledica dejstva, da se svetovno javno mnenje zdaj nagiba na italijansko stran.

Besedilo italijanskega poročila

Zeneva, 24. septembra. AA. Snoči so pričakovali, da bo tajništvo Društva narodov objavilo besedilo poročila, ki ga je baron Alois izročil predsedniku odbora petih Madariagi. Tajništvo Društva narodov pa je po kratkem posvetovanju z baronom Aloisjem sklenilo objaviti to poročilo šele danes.

Abesinija kupuje konje

Addis Abeba, 24. septembra. AA. Abesinska vlada kupuje konje. Kupila jih je že okrog 200.000. Guverner pokrajine Godjam ima na razpolago 70.000 konj.

Italija čaka na nove predloge

London, 24. septembra. AA. »Reuters« poroča iz Rima: Neka pooblaščenca osebnost je izjavila v zvezi s predlogom odbora petih, da pričakuje novih predlogov Društva narodov, ki bi mogli tvoriti minimalno osnovo za nadaljnja pogajanja. Nadalje je ta osebnost izjavila, da ni neposrednega poudara, ki bi Italijo prisilil, da se umakne iz DN. Italija tega ne bo storila, dokler bo stališče Društva narodov proti Italiji konkretno in prisilno. S tem v zvezi je treba poudariti, da italijansko časopisje ne piše o potrebi iztopa iz DN.

Tudi Francija za sankcije

Francoska vlada je pristala na angleško zahtevo po uporabi sankcij proti napadalcu — Angleško jamstvo glede srednje Evrope

Pariz, 24. septembra. n O sobotni seji francoske vlade pod predsedništvom predsednika republike Lebruna v Rambouletu se doznavja, da je na nje poročal Laval v prvi vrsti o italijansko-abesinskem sporu. Francoska vlada se je po prejemu vesti o negativnem odgovoru italijanske vlade na predloge ženevskega odbora petih končno odločila, da se pridruži angleškemu naziranj in po potrebi glede na nadaljnji razvoj italijansko-abesinskega spora brez pridržkov privoli v finančne in gospodarske sankcije proti Italiji.

Iz dobro poučenih krogov se doznavja, da je bila na seji o tem vprašanju precej živahna debata, končno pa se je

levičarski ministrski skupini pod vodstvom Herriota posrečilo pregovoriti ostale člane vlade, da pristanejo na angleško stališče glede na italijansko-abesinski spor.

»Petit Parisien« poroča iz Zeneve, da stoji angleško-francoska pogajanja o srednje-evropskem vprašanju tik pred zaključitvijo. Lavalovo posredovanje pri angleški delegaciji v Zenevi je zbudilo v Londonu globok vtis ter pričakujejo, da se bo Anglija že v svojem odgovoru na francosko vprašanje izjavila pripravljeno dati zahtevana jamstva glede srednje Evrope. Angleška nota bo izročena francoskemu poslaniku v Londonu v sredo.

Počastitev spomina dr. Marinkovića v Ženevi

Tople besede predsednika sveta DN ter zastopnikov Rumunije, Francije, Portugalske, Poljske in Turčije

Zeneva, 24. septembra. AA. Na večeršnji seji Sveta DN so izkazali velik spominu pokojnega dr. Vojislava Marinkovića. Prvi je povzel besede predsednik sveta Guinazi, ki je govoril takole:

Z globoko žalostjo sem zvedel od svojih tovarišev, da je umrl Vojislav Marinković, dr. Marinković je bil odličen predstavnik Jugoslavije v svetu Društva narodov. Z veliko avtoriteto je pokojnik spremljal naše delo in z veliko pozornostjo ter vplivom sodeloval z nami. Bil je poročevalce o vprašanju mandatov in s tem pospešil razvoj, ki jih je v tem pogledu prevzel svet. S tem pa se ni izbrano delo DN, pri katerem je Marinković sodeloval z vso svojo osebnostjo. Sodeloval je tudi pri vseh drugih naših akcijah.

V svoji domovini je imel Marinković sijajno politično kariero. Zavzemal je najvišje položaje in bil zunanji minister in predsednik ministrskega sveta. Vse svoje odlične sposobnosti je posvetil svoji domovini. Vsi, ki so poznali tega pravičnega in iskrenega moža, ki je znal poleg svojega rodoljublja čutiti tudi za ideale, na katerih stoji DN, občudujejo njegovo smrt.

Prepričan sem, da bo svet soglašal s tem, naj generalni tajnik tolmachi rodbini pokojnika in jugoslovenski vladi naše globoke simpatije.

Zastopnik Rumunije Antoniaeda je dejal: V celoti se pridružujem lepim besedam, ki ste jih, gospod predsednik, posvetili spominu dr. Vojislava Marinkovića, bivšega zunanjega ministra kraljevine Jugoslavije. Rumunija kot njena zaveznica Male antante globoko občuduje prerano izgubo tega odličnega državnika. Kakor ste to lepo povedali, je njegovo sodelovanje še v živem spominu večine članov sveta DN. Prav tako se spominjamo njegovega širokega duha, njegovega velikega rodoljublja in njegovega čuta za realnost, mi, ki smo ž njim tesno

sodelovali. Globoko občudujemo izgrubo prijatelja in sodelavca. Popolnoma se priključujem vašim mislim in izrazom sožalja s strani sveta DN pokojnikovi rodbini in jer goslovenski vladi.

Predsednik francoske vlade in zunanji minister g. Laval je dejal: Kot predsednik vlade se želim pridružitvi izrazom spoštovanja, ki se tu izrekajo v spomin na dr. Marinkovića. Želim, podčrtati spomin na moža, ki je bil velik patriot, glasnik miru in prijatelj moje domovine.

Zastopnik Portugalske g. Vasconcelos je izjavil:

Dovolite mi, da se v imenu prijateljstva, ki sem ga imel do njega, pridružim spoštovanju spomina dr. Marinkovića, ki je bil velik državnik in hkratu pošten človek. Poljski zunanji minister Beck je izjavil: Poljska vlada želi pri tej priložnosti poudariti, pokojnikove velike vrline, s katerim se je seznanila tekom osebnega stika s pokojnim dr. Marinkovićem, ki je bil odličen državnik in patriot. Mi smo jugoslovenski vladi izrazili svoje sožalje, vendar si želimo tudi tu pridružitvi besedam gospoda predsednika.

Zunanji minister turške republike dr. Aras je izjavil: »Pridružujem se spominskim besedam, ki jih Svet DN posveča dr. Marinkoviću. Bivšemu zunanjemu ministru kraljevine Jugoslavije, možu, ki mi je bil prijatelj in drag tovariš. Bil je to velik rodoljub in želim pri tej priložnosti poudariti tudi to, da so se z njim začeli boljši odnošaji med Turčijo in Jugoslavijo. Bil sem v položaju visokih ceniti njegov vzvišeni značaj, kadar koli sem prišel z njim v stike, na konferencah DN in na razorožitveni konferenci.

Jugoslovenska delegacija, ki je prisostvovala tej komemoraciji, se je osebno zahvalila članom sveta za tople besede v spomin pokojnega dr. Marinkovića.

Delo Društva narodov

Zeneva, 24. septembra. w. Zasedanje Društva narodov bo trajalo najbrže še ta teden, svet Društva narodov pa bo verjetno glede na sedanja položaj zasedal še dalje. Poročila iz Rima, Londona in Pariza o današnji seji odbora petih po udarjajo skoraj soglasno, da se je položaj v Zenevi omilil. Kljub velikim skrbem, ki so se pojavile na zasedanju sveta Društva narodov, se je delo v komisijah žilvahno nadaljevalo. Tako se je danes se, stala druga komisija za gospodarska vprašanja k razpravi o zelo važnih problemih, predvsem o stabilizaciji valute, pobujanju svetovne gospodarske krize in ukinitvenju carinskih mej.

Ponesrečen polet iz Amerike v Litvo

Dublin, 24. septembra. AA. Bivši ameriški vojaški letalec Felix Weittus, ki je v soboto startal z enokravnim letalom za polet iz New Yorka v Kovno, ni mogel izvesti svojega načrta. Zaradi slabega vremena nad Oceanom mu je prezgodaj zmanjkalo goriva in se je moral na irskem nabrežju spustiti na zemljo. Pri pristajanju se je letalo zaradi megle precej poskodovalo, letalec je pa ostal nepoškodovan. Po popravilu letala misli svoj polet nadaljevati.

Prijeti ponarejalci denarja

Varšava, 24. septembra. AA. Policija je odkrila čolpo razširjevalcev ponarejenih zlotov, lejev in češkoslovaških kron. Centrala tolpe se je nahajala v Budimpešti. Poljska policija je aretirala tri člante tolpe, le njihovega poglavarja se je posrečilo pobežati v inozemstvo.

Pred novimi nemiri na Kreti

Atene, 24. septembra. AA. Zaradi čimdalje večje napetosti med republikanci in monarhisti se zavladalo po vsej Kreti veliko razburjenje. Pričakujejo, da bodo v najkrajšem času izbruhli nemiri. Zato je guverner predlagal, naj se dovoli monarhistom, da se oborože.

Iz prometne službe

Beograd, 24. septembra. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. ter z ukazom kraljevskega nameštništva in na predlog prometnega ministra sta postavljena pri direkciji državnih železnic za višja kontrolorja VI. skupine postaje Ljubljana glavni kolodvor Valentin Brenca in višji kontrolor iste skupine postaje Celje za kontrolorja VII. skupine postaje Ljubljana glavni kolodvor Francišek Robida, kontrolor iste skupine na postaji Maribor glavni kolodvor.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
(Devize z včerajšnjim 28,5%)
Amsterdam 2960,30—2974,90; — Berlin 1766,06—1769,96; — Bruselj 720,54—744,00
Curih 1424,22—1431,29; — London 317,94—216,89; — New York 4346,72—4362,04; — Pariz 288,75—290,18; — Praga 190,91—182,02; — Tunt 356,96—359,04. Avstrijski šilling v primestnem kringlu 8. 57—8. 67.
Inozemske borze
Curih, 24. septembra: Beograd 7.—, Pariz 20,275, London 15,12, New York 307,625, Bruselj 51,975, Milan 25,04, Madrid 42.—, Amsterdam 207,85, Berlin 123,76, Dunaj 57,40, Praga 12,71, Varšava 57,90, Bukarešta 2,50.

Ljubljana spominu kralja mučenika

Obletnica mučeniške smrti kralja Aleksandra I. bomo proslavili skupno

Ljubljana, 24. septembra. Naša društva in javne korporacije se pridno pripravljajo, čim dostojnejše proslaviti obletnico mučeniške smrti velikega kralja Zednitalca. Sprva so najavili proslavo tega dogodka posamezna društva, ki so se pa zdaj aporazumela na skupno proslavo, da bodo zastopniki vsi stanovi in tudi naša vojska. V zvezi s tem je bila v Narodni odbrani priprava, da se na pobudo Narodne odbrane splošno sestanek. Od vabljених 54 društev in korporacij je bilo na sestanku zastopanih 34 društev.

Sestanek je otvoril dr. Cepuder, ki je uvodoma razložil njega namen in sporočil obtem predlog Narodne odbrane, da bi se vršila 9. oktobra na Kongresnem trgu ob 17.15 skupna komemoracija vseh ljubljanskih društev s sodelovanjem vojske in najširšji slojev. Ker bi bil ta dan najprimernejši za odkritje nameravanega spomenika Viteškemu kralju Zednitalcu, je predsedujoči naprosil navzočega predsednika Odbora za postavitev spomenika, generalnega tajnika TPD g. Pogačnika, da sporoči, v koliko so tozadevne priprave napredovale. G. Pogačnik je izjavil, da so sicer vse pripravljene, da pa še čaka odbor na odgovor mestne občine. Odbor je namreč mnenja, da naj bi stal spomenik v Zvezdi, ker jo za nameravajo preurediti, je bilo treba počakati na odgovor mestne občine. Zato se še ne more pričeti z delom, pač pa namerava odbor na vsak način pokoliti 9. oktobra temeljni kamen na kraju, kjer naj bi stal spomenik. Predsednik mestne občine g. dr. Ravnhar, ki je bil tudi navzoč, je pojasnil, da se občina še ni odločila glede načina preureditve Zvezde. Kakor znano, obstajata dva projekta, prof. Plečnika in inž. arhitekta Hermana Husa. Oba projekta imata dovolj pristašev in zato vprašanje preureditve Zvezde še ni rešeno. Vendar to ni nobena ovira za postavitev spomenika. Odbor za postavitev spomenika lahko postavi temeljni kamen v Zvezdi, ki se bo pozneje preuredila po načrtih, ki bodo sprejeti.

V debati, glede priprav je bil sprejet predlog, naj se izmed navzočih zastopnikov sestavi poseben odbor, ki bo ukrenil vse potrebno, da bo proslava čim veličastnejša. V ta odbor so bili izvoljeni zastopniki Narodne odbrane, banke uprave, mestne občine, Sokola, Kolo juosol, sester, Združenja dobrovoljcev in rezervnih oficirjev, Jadranske straže, Hubadove župe in Pevske zveze,

gasilske župe, akademskih in emigrantskih organizacij, skavtov in SPD. Ko se bo ta odbor podrobno pogovoril o načinu komemoracije, bo sestavljen ožji odbor, ki bo proslavo v podrobnostih pripravil.

Tudi Vič se pripravlja

Vič, 24. septembra. Blizu se trenutke, ko se bomo z boleščjo v sruco spominjali tragičnega dne, ko nam je plačana zločinska roka ugrabila naše najdragocenejše življenje, našega nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Dne 9. oktobra bomo z največjo pijeteto potastili spomin našega blagopokojnega kralja mučenika.

Viški Sokol je v ta namen sklical v ponedeljek ob 20. v Sokolskem domu sestanek, ki so ga po svojih zastopnikih poleg Sokola udeležili še prostovoljna Gasilska četa, Opeševalno društvo v Rožni dolini, Narodna odbrana, SK Reka, zastopnik občine in Narodne šole.

Sestanek je otvoril starosta viškega Sokola br. Pavle Borštnik, ki je v kratkem govoru pojasnil namen istega in predložil načrt žalne svečanosti, ki bo 9. oktobra. Po krajši debati, v katero so posegli navzoči zastopniki, je bilo soglasno sklenjeno, da prirede omenjene organizacije in društva žalno svečanost na dan tragične kraljeve smrti ob 19. uri pred spomenikom blagopokojnega kralja mučenika. Spored žalne svečanosti so tale: godba zaigra žalno koračnico, sledi petminutni molk, nakar bo imel spominski govor starosta br. Borštnik. Po govoru bodo ev. deklamacije in petje šolske mladine. V primeru slabega vremena bo žalna svečanost ob isti uri dvorani Sokol doma.

Navedene organizacije in društva prosijo vse občane, da na dan prve obletnice tragične smrti Viteškega kralja razobesijo na svojih poslopih žalne zastave ali državne trobojnice na pol droga ter razsvetijo okna in jih okrasijo s slikami pokojnega kralja. Vabimo že danes vsi viško javnost, da se pridruži naši žalni svečanosti in tako pokaže svoje veliko spoštovanje do našega nepozabnega Viteškega kralja mučenika. Čuvajmo Jugoslavijo! Zdravo!

Minka ga je kar rada poslušala, saj je znal povedati zanimivosti na koše. In je zopet zaželela pri odhodu: Nu, le še pridite ...

Med tednom se je zglasil prošnjak še dvakrat, nato pa je izostel. Ni ga bilo več na spregled. Gospa Minka se je nekajkrat spomnila nanj in ni vedela zakaj. »Eh, smili se mi, reves«, je menila in se zamislila drugam.

Te dni se je odločila, da spet obišče prijateljsko gospo Lenčiko. Ko se je pojavila pri njej, se je ta nekam čudno muzala in bila vse razigrana. Po kratkem kramljanju ji je predlagala, naj bi obe stopili na obisk še k Tončici, ki stanejo na drugem koncu mesta, kjer ima svojo hiško. Gospa Minka se ni branila in odšla sta tja. Tudi gospa Tončica je bila med obiskom vsa vznemirjena. Zapodila je kopico otrok izpod nog in veselo segala prijateljicama v roke: »No, no, da sta vendarle prišli! ...«

Pri tem je mežikala v stran, v delavnico pri hiši, kjer je za hip prenehala hreščati žaga, da se je kmalu oglasilo podrsavanje obliha.

Med drugim pogovorom prijateljice se je Tončica nenkrat obrnila k Minki in vzdihnila: »Tisto omario, o kateri si dejala, da jo potrebuješ, bi ti pa menda, »tale naš« lahko naredil.« Pri tem je po tegnila obe s seboj v delavnico, kjer pa se je Minki nenkrat skoraj zavrtelo v glavi. Pred njo je stal priklupni prošnjak, ki ga je pogostita iz usmiljenega srca in ji v širokem smehu kazal bele zobe.

Minka ni utegnila spraviti iz sebe nobene besede. Dejala je samo: »Veste kaj — veste kaj...« Preclilni jo je veselil smeh prijateljice, ki sta stopili vmes in pričeli govoriti o nekaki prijateljski zaroti, ki naj bi pomagala Minki pregnati moreče dolgočasje. Pogovor je trajal še dobro urico in se nadaljeval pri časi vina. Pri slovesu je Minka spet dejala proti samstevemu mojestru Francetu: »Nu, pa še pridite! ...«

In je mojester France res prišel. Zdaj je že znano, da postane Minka in France v kratkem srečni zakonci par.

Rop pri belem dnevu

Slovenska Bistrica, 22. septembra. Naše ljudstvo je še vedno pod vtisom strahovitega roparskega napada, ki bi bil izvršen predelki teden v Zafostu blizu Slovenske Bistrice. Gre za dva izredno nevarna tipa zločincev, ki sta sodeč po brezmejni drznosti brčias pobegla kaznenca Pajman in Košnjac.

Posesnik Ivan Hladnik je šel te dni na polje pospravljat poljske pridečke. Med delom se je vrnila njegova žena domov v hišo, hotela slišati kooščo. Že od nje je opazila, da so vrata samo prizgato jo je takoj obšla zla slutnja. Ona je vstopila v hišo, se je pojavil na pragu ropar z revolverjem v roki. Pomeklil je, na gospodinjo in zaklical: »Denar sem, ali smrt!«

V velikem strahu in zmedenosti ni gospodinja spravila iz sebe nobene besede. Mirno je stala v hiši in gledala, kako je iskral drugi zločinec po sobi denar. Premetal je vse omare, brskal po predalih ter sledilje vzal iz omare moško obleko in čevlje, samolces in lovsko puško, ki je visela na steni. K sreči je ropar prezl skrinjo, v kateri je imela gospodinja shranjenih 8.000 Din.

Čim sta roparja potražala, kar sta hotela sta se postovnja od gospodinje ter ji zagrozila, da jo takoj ustrelišča, če bi skušala policajci na pomoč ljudi. Gospodinja je mirno čakala, da sta zločince odšla.

Vest o ropu se je hitro raznesla po okolici. Orožniki marljivo zasledujejo zločince in pričakovati je, da bosta v kratkem prišla v roke pravici.

Kakor doznavamo, sta se Košnjac in Pajman pojavila te dni v Studenci pri Mariboru, kjer so ju spoznali ljudje. Pogledala sta v mesto. Strahotniki so ju zasledovali in celo streljali za njima. Obe ma se posestilo pobegniti, zato je pričakovati, da bosta pričela z grozodejstvi še v drugih krajih, dokler ju ne izsleda varnostne oblasti.

Slovo westfalskih Slovencev

Ljubljana, 24. septembra. Naši Westfalci, ki so pod vodstvom predsednika centralne zveze jugoslovenskih nacionalnih društev v Westfaliji, g. Bolhe posestili svoje rojstne kraje v domovini in se s 10 člansko delegacijo poklonili na grobu Viteškega kralja Zednitalca na Oplencu, so danes zapustili Ljubljano. Soodi so se pred odhodom še enkrat zbrali na poslovilnem večeru v kolodvorci restavraciji. Bilo je mnogo prisrčnih zdravic. G. Bolha se je v imenu Westfalcev zahvalil za srčno sprejem, prav posebno pa še prof. Prosenca za vodstvo na Oplenec.

Devi ob 9. je 96 članska družba zasedla 3 velike avtobuse, s katerimi so napravili vso pot iz Westfalije v domovino. K slovesu se je zbralo mnogo občinstva in zastopnikov narodnih društev. Za Westfalce je spregovoril novinar Kiel, ki je poudarjal, da se bodo Nemci, ki so spremljali westfalske Slovence v Jugoslavijo, prav radi še večkrat vrnili v gostoljubne kraje naše ožje domovine. Še krepko stiskanje rok in robcil so zamahali v pozdrav trem velikim rdečim avtobusom, ki o krenili nazaj v premogovno revirje Westfalije.

Novo obrtniško društvo

Skofja Loka, 23. septembra. Kakor v čebelnjaku je bilo večeraj dopolne v prostori Gasilskega doma, ko so ustanavljali skofjeloski obrtniški Društvo jugoslovenskih obrtnikov. Udeležila je bila zelo lepa Obrtniške in skofjeloskega občinoja, kakor tudi goste iz St. Vite. Medvodi in Kranja, zvesti pa predsednika DJO g. Pličmana, ki je uvodoma pozdravil predsednik pripravljalnega odbora g. Ivan Hafner s Spodnjega trga, potem pa so sli takoj na ustanovitve. Prisotnih je bil pojasenjen namen in pomen nove podružnice. Solidarno, roko v roki, morajo nastopati obrtniki s svojimi tovariši po vsej državi in zahtevati svoje pravice. Navdušenom je bil še posebno sprejet g. Pličmana, ki je poudarjal važnost in pomen nove podružnice DJO v Skofji Loki. Za predsednika je bil izvoljen stavenik g. Zontar Franc, za podpredsednika Karel Sinkovec, za tajnika Mifer Lowno, v odboru pa so gg. Rupar, Gaber, Kokelj, Simončič, Čemažar in Hafner kot člani, njih namestniki gg. Mattlewber, Jamnik in Bozovičar. V nadzornem odboru sta gg. Bertoneclj in Kroselj kot člana, kot namestnika pa gg. Blaznik in Smid.

Iz Kamnika

Akademija Rdečega kriza. V soboto je društvo Rdečega kriza privedlo v dvorani Narodne čitalnice akademijo, s katero je zaključilo proslavo tedna RK. Uvodoma je g. dr. Fran Vidic v primeren navoru pojasnil humanitarne in plemenite cilje društva Rdečega kriza, nato pa je Kamniški salonski orkester zaigral tverturo Aufbegehren opere »Nema iz Portičev« in Dettbesov preludij in maršsko, pod vodstvom dirigenta g. Črta Vremška. Krona večera sta bila nastopa gđc. Mire Grunove in ge. Marte Oberwald-derjeve, katerim se moramo zahvaliti, da je akademija dosegla zavžno umetniško višino. Za svoja izvajanja sta želi dolgo-trajen aplavz od strani hvaležne publike in prejel krasne spohte. — Aglina našel-nica kamniškega Sokola sestra Meri Jura, nam je za to prireditel pripravila zopet dve točki in sicer balet »Mladina pišček, katerega so z velikim uspehom izvajale naraščajnice in pa simfonijne vaje »Oj Doberdob«, katere je izvajala ženska deca. Za zaključek so člani Narodne čitalnice odigrali odlomek iz Vojnovičeve igre »Smrt majke Jugovčeer.« Odboru RK se moramo zahvaliti, da nam je s svojim res izbrantim in umetniškim programom nudil prester večer, katerih jih v Kamniku bora malo. Žalibog, da publika ne zna ceniti tega truda, kajti od svoje strani ni storila dožnosti, da bi dvorano napolnila. Pogrešali smo celo onih moč, katerih v čitalnici sicer nikoli ne manjka.

— Ponarejevalce mrtnvaških listov in hranilnih knjižice, ki so imeli svoje področje v okolici Tržiča, so pripeljali v tržaškoje sodne zapore. Aretiranci svoja dejanja v popolnosti priznavajo, izgovarjajo se pa, da so imeli precej dolga in da so bili brez denarja ter so hoteli na ta način svoje obveznosti plačati. — Ne samo, da so s ponarejanji mrtnvaškimi listi hoteli oškodovati »Samopomoče iz Splita za Din 50.000, temveč so ponarejali tudi hranilne knjižice in sicer na ta način, da so v knjižico, kjer so bili samo še mali zneski par dinarjev, prepisovali večje številke in sicer v eno 9.000, eno 19.000 in eno 8.000. Te knjižice so potem prodajali, odnosno zastavljali kot garancijo za razne kupljene predmete, katere so kupili na obroke. Pri falficiranju zneskov in knjižicah so falficirali tudi imena dveh odbornikov vodilke hranilnice, kar jih je izdalo in jim tudi mnogo pripomoglo, da so prišli pod klet.

Beležnica KOLENDAR

Danes: Torek, 24. septembra katoličani: Marija reš. jetnikov.
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Gospoda Golovčević
Kino Ideal: Sanghai — New York — Paris
Kino Sloga: Poljska kri
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkozcy ded. Mestni trg 4 Ustar, Selenvogova ulica 7.

Šolska poliklinika na Rakeku

Ljubljana, 24. septembra. Petek je bil za Rakek in vso bližnjo okolico pomemben dan. Na skromen, a zato zelo prirečen način je bila otvorjena važna šolska ustanova, nova šolska poliklinika, zbiruzna z dečjim dispensarjem. Za laži je babska uprava odobrila večji kredit za ureditev šolske poliklinike in nekaj je prispevala tudi občina Rakek, ki je odstopila tudi prostor v osnovni šoli. Tehnični oddelek higijenskega zavoda v Ljubljani je prostore uredil in opremil. Napravljena je bila moderna ambulanca, ki odgovarja vsem zahtevam in kjer bodo 500 otrok z Rakeka in bližnje okolice sistematično pregledovali ter ambulantno zdravili. Vsak teden bo prihajal za en dan zdravnik šolske poliklinike oziroma HI. higijenskega zavoda iz Ljubljane, ki bo pregledoval otroke. Kakor po drugih šolskih poliklinikah, bo tudi tu imela deca ugod. nost brezplačnega pregleda in zdravljenja a matere bodo lahko prinesle tudi dotentke. Higijenski zavod namerava zaradi tudi majhno kopalnico.

Slovesna otvoritev, ki so ji poleg direktorja Higijenskega zavoda dr. Peca prisostvovali ves občinski odbor z županom Tavčarjem na čelu ter šolski upravitelj z Rakeka in Uoca, je bila ob 8. zjutraj. Župan Tavčar je imel daljši ma-sovor, v katerem se je iskreno zahvalil vsem, ki so omogočili ustanovitve šolske poliklinike, zlasti banke upravi, občini in Higijenskem zavodu. Nova šolska poliklinika je za Rakek in vso bližnjo okolico nevedno važna pri-dobitev, tako v zdravstvenem kakor tudi v socialnem pogledu, a mogoče bo tudi koristila splošni higijeni.

Težka nesreča

Jesenice, 24. septembra. Prelepi jesenski dan je izvalil večje številno jesenskih motorčistov na izlet na Korzensko sedlo. Med njimi je bil tudi znani jesenski ključavničarski mojster g. Moric Ignacij ml., ki je tudi navdušen vojaček. V Pristavčevih restavraciji so se okrepčali, na kar so se začeli v prestolnih vratah proti Kranjski gori in Jeseni. Nican. Na precej strmim klancu, ki ima več teza še ovinek, pa je Moric tako nesrečno zavozil v občestni kamen, da je obložen v mlaki krvi na cesti, dočim je njegov sovražec neki žandarmerijski podnarednik v velikem kosu odletel čez končan in začopil je neznanje poštkoče.

Motorčist g. Vinko Reuter z Jesenice se je takoj s svojim vozilom odpeljal po zdravniško v Kranjsko Goro, a ga ni našel doma. Odhitel je nazaj na kraj nesreče, kjer so vsočaji prosili nekoga avtomobila, bilista iz Nemčije, da bi pomoreščena prepežal do Kranjske Gore. Nemec se je prosti rade volje odzval. Proval je svojo družbo, naj izstopi iz avtomobila, v katerega je nastožil težko ranjenega Morica in ga prepeljal v Kranjsko Goro, odkoder ga je telesnoško poklicani avtozvošček G. Trampus z Jesenice odpeljal v ljubljansko splošno bolnico na lečenje. Moric, ki ima izdo poštkočan in kažen obraz, bo ako ne nastopijo komplikacije, kmalu okrevat.

Z Jesenic

Sport. V nedeljo popoldne se je na igrišču »Brastavac na Jesenicah vršila prvenstvena nogometna tekma med prvom moštvo SK Svoboda Tržič in SK Bratstvo z Jesenic, ki je končala z lepo zna-govo Bratstva z rezultatom 6:1. Tekma je bila obojestransko zelo lepo odigrana, vendar pa je moštvo Bratstva, ki je igralo zelo požrtvovalno in tehnično boljše goste visoko nadkriljevalo. Obisk občinstva je bil srednji, kajti mnogo jih je odšlo na planine in na veliko gasilsko tombolo v Kranj. Sodnik je bil zelo dober in nepristranski in je igro krepko držal v rokah.

SOKOL

Lepa sokolska prireditve. Pod tem naslovom smo v petek poročali, da je bila prireditve mirenško sokolskega okrožja — MSO — v St. Lovrenu dne 15. t. m., kar ni točno, ker je bila na praznik 8. t. m. V poročilu smo tudi pomotoma na več mestih označili kratice za mirenško sokolsko okrožje z USA, mesto pravilno z MSO, kar popravljamo s tem, da je obeh napak kriv tiskarski škrat in ne naš potročvalec, ki nam je sporočil pravilni datum prireditve in, ki tudi loči USA od MSO (mirenško sokolsko okrožje). Uredništvo.

MARU SKALAN ROMAN Sida Silanova

V čemer je razlika, mora služiti izpopolnjevanju, vendar ta razlika ne sme biti v skrajnih ekstremih, ker je tu dosraga zblížanja nemogoča. Ako se pa ti nameni zakona ne dajo doseči, potem zakon ni zakon in ga dejansko kljub vsej iz ceremonije izvirajoči formalnosti in eventuelnemu vztrajanju v njem nikoli ni. Ločiteve takega zakona je tedaj tudi samo prav taka formalnost, kakor je bila sklenitev.

»Ako misli človek le z razumom...«
»A tu je tudi le razum edini pravi raz-sodnik. Prosim te: s kakšno pravico ima nekdo, ki ni ti, pravico ubiti vse tvoje življenje samo zaradi tega, ker je bila okoli vainih rok ovita blagoslovljena štola? Ubiti življenje, ki je eno samo in neponovljivo! Ne, te pravice mo ne more dati nobena ceremonija, pa bodi že opravljena v imenu kogarkoli. In trdno sem prepričana, da sam Bog ni nasprotnik ločitve take zveze. Tisti, ki so ustvarili »neločljivost« zakona, prav gotovo niso dobili za to navdahnjenja iz nebes. ampak iz golih pozemskih interesov družbe, za katero naj bi se žrtvoval posameznik. Res je sicer, da je človek družbeno bitje in ima do družbe neke obveznosti in družba do nje neka pravice,

toda te dolžnosti in pravice ni, da bi terjala od nje žrtvovanje tistega, kar drugi nemoteno uživa. In naposled, kaj je poštenje? Ločiti se ali iskati v varanju nadomestila za v zakonu manjkajoče? Kje je tu poštenje in nepoštenje? Kje morala in nemorala? Odgovor ni težek. Predsodki umetno privzgojene navade ne morejo biti zakoni življenja, ki se trajno nikoli ne da posiliti.

»Tudi jaz mislim tako.« je pritrđila Jasna. »Od zakona z Jankom pričakujem vsaj del vsega tistega, kar more najpo-polnejšega nstvariti združitev moškega in ženske. Vse pričakovanje se ne bo uresničilo, tega se dobro zavedam, upam pa, da se bova vsaj znatno zblížala. Ako bi se pa zmotila, potem si najbrže ne bi doigo pomišljala ločiti se. Pojdava nara-zen, bi dejala. Poišči si ti drugod to, česar nisi našel pri meni, jaz pa si bom poiskala zopet sama tisti, česar mi ti ne moreš dati.«

»Čisto pravilno.« je dejala Mary, »vendar vselej to ni tako preprosto. Zgodi se često, da si zahubišeno v svojega moža kljub temu da veš, kako malo sta ngl-šena za skupno življenje.«
»Zdi se mi, da bi moja ljubezen v takem primeru docela shlapela.«

»V bistvu je zares tako.« je ugovarjala Sida, »toda kaj tedaj, ako te tisti, ki ga hočeš zapustiti, resnično ljubi? Vidve pravita, da nima ničič, tudi mož ne, pravice ubijati ženi življenja in narobe, žena ne možu. Vendar: žena, ka-tere življenje je ob neizgubljenem možu ubito, ubije nasprotno njemu življenje, ako ga zapusti in mu s tem podere edini temelj njegove ljubezni. Eno življenje je tu vsekakor ubito, naj ostane ta skupaj, ali naj se ločita. In v mojem zakonu je prav to tisto, kar zapira vsako pot v rešitev. Ervin me ljubi resnično, visi ves na meni in dobro vem, da izgubi tla pod nogami, ako me izgubi. Sedaj trpm jaz, potem bi trpel on. S čim naj to opravi-čim pred svojo lastno vestjo? Razum mi govori, da je dober, plemenit, vreden ljubezni, srce in telo se pa odvračata od nje, ker kljub vsem tem plemenitim lastnostim — ni mož...«

»V tem je zares trpika tragika.« je dejala Mary, »tragika, ki je usoda mnogih nemoških in neženskih žensk, da je v njih ljubezen kljub temu, da je ne morejo izžarevati. Njen izvor je pa iz-ven njih samih, v njihovi biološki in psi-hološki strukturi, nstvarjeni z napakami rojstva. Njema se godi tako kakor tistim, ki se rode pohabljeni ali slaboumni. Ako se svojim napak zavedajo, se ne bi smeli vezati z zakonom. Dasi je za njih tra-gično, je vendar tako, da nimajo pravice do vsega tistega, do česar jo imajo dru-gi. Zato je ločitev v takem primeru kljub

vesej grenki zavesti upravičena. Kdor ni za nikogar, tudi za onega ni.«

Po tem razgovoru se je vrnila Sida domov še bolj razdvojena, kakor je bila prej. Misel na ločitev zakona z Ervinom se je zagrizla v njene možgane z neod-stranljivo silo. Sprva še daljna in me-glena, se ji je vedno bolj približevala in dobivala jasnejše obrise, dokler ji ni na-posled postala neizprosna zahteva, izpol-njujoča vso njeno notranjost. A kljub temu, da se ji je zdela tako jasna, se njeni dnevni boji niso mogli pomiriti. Nekod v skritih globinah se je nekaj upi-ralo zapustitvi Ervina, ji stopalo na pot in vedno znova ubijalo voljo v odločitev. Njeni bolni živi so se napejali do skrajnosti in z vsakim dnem je čutila bolj razložno, da se njeno življenje samo umiruje, kakor iz lastnega goriva teča sveča.

V dolgih zimskih dneh se je pa vendar počasi gradila v njenih mislih trdna pot. »Ven, ven iz tega zakona!« si je po-nižnje in ubija! Toda zato je potrebna neka gonilna sila, potrebni so vidni vzroki in razlogi. Saj vendar ne morem čisto preprosto stopiti preden in ma reči: lo-čiva se! Treba bi ga bilo pripeljati na-ravnost pred odločitev, ki bi se tudi nje-mu zdelo edino pravilna in logična. Treba bi ga bilo pripraviti do tega, da bi ločitev sam želel. V tem primeru bi se moja odgovornost zmanjšala, njegova bo-lečina omilila.«

DNEVNE VESTI

— **Podban dr. Pirkmajer vpokojen.** Vpokojen je pomočnik bana dravske banovine dr. Oskar Pirkmajer. Na njegovu mesto je imenovan inspektor notranjega ministertva dr. Stanko Majcen.

— **Predsednik vlade v Plevlju.** Snovi je prispel predsednik vlade in zunanji minister g. dr. Stojadinović s soprogo v Plevlje. V njegovem spremstvu so bili minister za gradnje ing. Bobić, prosvetni minister Svetković, bivši senatorjev in poslanec v Plevlju so postavili dva slavoloka. Predbivalstvo je privedlo predsedniku vlada in gostom svečan sprejem. G. Predsednik vlade je danes dopoldne na svečan način otvoril novo cesto iz Plevlja do Daruvarja, ki bo ob enem najkrajša zveza iz Beograda do Jadranskega morja.

— **Premestitev carinikov.** Premesteni so naslednji cariniki: pomožni carinik Dušan Mitrović iz Maribora v Beograd, carinik Ivan Medanić iz Zagreba v Maribor, Andrej Kovačević iz Metkovića v Maribor, pomožni arhivar Peter Mihajlović iz Maribora v Novi Sad, carinik Božidar Milivojević iz Gornje Radgone na Sušaku, pomožni carinik Slavomir Jurković iz Dravograda — Meža v Gornjo Radgono, carinik Dragutin Svarcov iz Ljubljane v Kotoribo in carinik Božidar Klobučar iz Gornje Radgone v Kotoribo.

da sta tako glavni odbor, kakor tudi poštna uprava storila vse, da se občinstvo tudi pred letošnjim tednom Rdečega križa obvesti o takšnih, ki jih mora plačevati v tednu Rdečega križa. Tako je glavni odbor razposlal potom banovinskih odborov vsem svojim edinicam, pa tudi onim občinam, v katerih naše edince še ne obstajajo, velike obvestilne plakate (samo v dravski banovini 3090 plakatov), nadalje direktijam državnih železnic in je poskrbel za opetovano objavo v časopisih. Ravno tako je poštna uprava priobčila v časopisih primerno obvestilo, ter je razven tega nalepila na poštah nabiralnikih precej velike obvestilne plakate. Ako se tedaj občinstvo ne postužeje takšnih znanjk po Din 0.50 v korist Rdečega križa, je to od strani nekaterih odposiljateljev le velika malomarnost, ter ne more društvo Rdečega križa v tem pogledu prevzeti nobene odgovornosti.

— **Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, Ljubljana.**

— **Rudarska nadaljevalna šola.** S 1. oktobrom 1935 se otvori na deški narodni šoli v Trbovljah 231. šolsko leto rudarske nadaljevalne šole. V 1. letnik omenjene šole se sprejemajo mladeniči od 16. leta starosti dalje. V 2. letnik se sprejmejo tisti, ki so z dobrim uspehom absolvirali 1. letnik in oni, ki položijo predpisani izpit. Pouk, ki je brezplačen, se vrši vsak dan razen sobote — od pol 5. do pol 7. ure. Brezplačna so tudi vsa učila. Vpisovanje se vrši 26., 27., 28. t. m. od 4. do 5. ure popoldne, v nedeljo, dne 29. t. m. pa od 9. do 12. ure popoldne v deški narodni šoli Trbovlje II. Vsi oni, ki se zavedajo potrebe in važnosti splošne izobrazbe, naj jim preje prilase svoj vstop v Rudarsko nadaljevalno šolo. Vodstvo.

— **Saleški doline.** Ob priliki otvoritve hotela na Sv. Planini nad Zagorjem je zastopal SPD Saleško g. Natek Frante iz Sočanja. Posavsko SPD je zastopal g. šolupravitelj g. Andrej Gostiša iz Loke pri Zid. mostu. Otvorili je prisostvovali okoli 500 ljudi. Hotel je lep in prostoren in odgovarja vsem zahtevam tujkega prometa. Pot je zelo prikladna, navzgor traja 2 in pol ure. Razgled je zelo lep po vsem Zasioju. Smučarski tereni so še dosti dobri. Zato je pričakovati, da bo hotel dobro zaseden poleti, kakor pozimi.

— **Avtobusni izlet na Jezero.** 26. septembra ob 13. uri, Din 60.—; v Logarsko dolino 29.9. Din 59.—; v Opatijo, 29.9. Din 165.—. Prijave sprejema Putnik, Ljubljana, za nebotičnikom.

— **Tiskarski škrat je nam večerj v poročilu o občnem zboru SK Polža.** pona. gajal tako, da je vzel g. dr. Adolfa Gojdi doktorski naslov in ga poklonil g. Božidarju Ravniharju.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, spremenljivo vreme, nato zopet zboljšanje. Večerja je znašala najvišja temperatura v Splitu 31, v Skoplju 30, v Beogradu 28, v Zagrebu 26, v Sarajevu 24, v Mariboru 22, v Ljubljani 21,6, v Rogški Slatini 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,3, temperatura je znašala 16,4.

— **Tatinska pevačica.** Lepo in postavno dekle je 24 letna G. I. Njen poklic je petje in godba ali kakor pravijo takim dekletom v južnih krajih — pevačica in sviračica. Obvlada vse instrumente od tamburice in mandoline do kitare in kontra basa. V začetku tega meseca je bila tudi na Jesenicah v kavarni »Pariz«. Sredi meseca je nenadoma izgubila, istočasno pa je natakarica in kavarni opazila, da ji je zmanjkalo 1100 Din. Orožniška postaja je obvestila ljubljansko policijo, ki je res izsledila pevačico. Denarja niso več našli, ker je dekle svoje bivanje v Ljubljani dobro izbralo. Dekle je sicer zdrava in ima jako pametne nazore o življenju, kar pa je bilo pre malo, da je ne bi policija kljub temu izročila sodišču. Tatvina namreč po naših postavah ni dovoljena, kar je G. I. izprevidela in ni bila nič kaj preveč žalostna.

— **Mati ubila sina pijanca.** V vasi Letbu pri Surdulici je Stanojka Stojanović v soboto ubila svojega 50 letnega sina Svezozarja. Pomagala ji je snaha Stojka.

— **Ubiti sta ga s sekiro.** Sin je soto grdo ravnal z materjo. Bil je strasten pijanec in z njim se ni dalo mirno živeti. Mati je mirno priznala svoj sklobin in tudi snaha je odkrito izpovedala, da ji je pomagala.

— **Nenadna smrt zagrebškega inženjerja.** Zagrebški inženjer Edvard Hehner se je šel v nedeljo kopat v jezero blizu Drnja. Čim je skočil v vodo je utonil. Pomneje se je izkazalo da ga je zadela kap.

Iz Ljubljane

— **Iz Ljubljane pride do korektur?** Sedanje meje velike Ljubljane niso doletene najbolj posrečeno za mestno občino, zlasti v pogledu možnosti kontroliranja blaga in živil, ki bodo prihajala v mesto. Meje so široko raztegnjene zlasti čez polje, kjer vodijo v mesto Doča, zelo pripravna za tlilatapljenje blaga v mesto. Kje bi se dale postaviti mitnice in s tem zapreti meje, je pri edinem položaju zelo problematično, ker naravnih mej ni. Zato se dela na tem, da se sedanje meje še raztegnjejo, najbrže do Save.

— **Potreba se po enem reševalnem avtu.** Ljubljanska reševalna postaja ima sedaj tri reševalne avtomobile, ki služijo za prevoz bolnikov. S temi avtomobili pa prevajajo samo ponesrečene in pa tako bolnike, ki niso oboleni na neležljivih boleznih. Za služenje infekcijskih obolenj pa imamo v Ljubljani še vedno na razpolago samo stari reševalni voz s konjsko vprego. Ta pa je stacioniran na Mestni pristani in traja pri nujnih pozivih precejšnja, predno je voz na mestu, kamor je pozvan. Tudi prevoz sam na sebi je počasen in je bolnik, recimo, da je obolen na davico in nevarnosti, da preje umre predno ga morejo oddati v zdravniško nego v bolnici in predno se mu more nuditi kakršnokoli pomoč. Vprašanje nabave reševalnega avtomobila tudi za infekcijske bolezni je postalo aktualno posebno sedaj, ko smo dobili veliko Ljutljano, ko bodo reševalci klicani češče tudi daleč na novo periferijo mesta.

— **Ugotovitev knjižnice in čitalnice za mladino.** TKD Atena otvori jutri ob 17. svojo knjižnico in čitalnico za mladino, namenjeno v prvi vrsti naši šolski mladini.

— **Preiskava proti zobotehniku Jošku Bevcu zaključena.** Preiskava proti zobotehniku Jošku Bevcu je bila že čim skrajšana in državno tožilstvo je dvignilo proti njemu obtožbo zaradi javne morale.

— **Izobraževalni učni tečaj Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.** Trgovsko društvo »Merkur« priredi počeni s oktobrom večerne izobraževalne tečaje ob delavnikih v času od 19. do 21. ure. Predvideni so tečaji za gospodarsko računstvo, slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laščino in nemščino. Računski tečaj bo združen z razlago najvažnejših gospodarskih vprašanj, kakor carine, valutnih vprašanj, kirilingov. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, pritišče, od 8. do 2. ure. Opozorjamo na koristnost teh tečajev, ki so poceni vsem zainteresiranim na razpolago.

— **Tečaj o raku za zdravnike je bil bil odprt.** Tečaj dopoldne. Predsednik društva za proučevanje in zatiranje raka primarij dr. A. Zalokar se je zahvalil tiskarski upravi, da je tečaj omogočila, potem je pa v daljšem govoru utemeljil potrebo in važnost tega tečaja. V imenu mariborskega društva je pozdravil otvorjeni tečaj dr. Černič, v imenu Slovenskega zdravniškega društva pa dr. Meršol. V tečaj se je prijavilo okrog 30 zdravnikov.

— **Umrlj so v Ljubljani od 13. do 19. t. m.** Stradner Josip, 48 let, tajnik avstrijskega konzulata v Varšavi, Slova Anton, 76 let, mesarski mojster, Zagradnik Martin, 86 let, delavec »Kolkneke tov.«, Bazarič Terezija, roj. Kutin, žena glavn. arhivarja fin. dir. v p. Kanc Ivana, roj. Kurat, 27 let, žena lovarnarja, Mergoš, Schlehner Karol, 70 let, inšpektor monopolne uprave v p. — V ljubljanski bolnici umrli: Kos Franc, 32 let, sin posestnika, Zg. Zadobrova, Foršek Franc Dušan, sin delavca, 2 leti, Barje, Rakša Ivan, 33 let, dninar, Mihalovič, Zekelj Neža, 56 let, čipkarica, Vrabevo, Zavrbi Terezija, 43 let, dninarica, Počgorje pri Kamniku, Čermelj Marija, roj. Četih, 44

JUTRI PREMIERA

teško pričakovanege vefilma

ČAROBNIBAR

Razkožna godba, petje, smeh in pesi.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Samo še danes ob 4, 7¼ in 9¼ uri rusko — sovjetski vefilmi

GOSPODA GOLOVLJEVI

V. R. GARDIN

Film svetovnega slovesa

— **Ali ste že posetili tvrdo Pirnat na sv. Petra c. 22 in Poljanski c. 1.** (Peglezan)? Nudi vam veliko izbrto rokavice, nogavice, perla in drugih modnih potreb. ščin po zelo ugodnih cenah.

Iz Maribora

— **Otvoritvena gledališka predstava.** Mariborsko Narodno gledališče otvori letošnje gledališko sezono z dramatisacijo romana »Dostojevskog« Bratje Karamazovi. To je nedvomno eno najmočnejših del svetovne literature in bo dostojen uvod v novo sezono. Delo je naštel glavni režiser Jože Kovič, ki je ob enem in scenarist na novem krožnem odru. Zasedba vodilnih vlog: Grašenka — Kraljeva, Katja — Starčeva, stari Karamazov — P. Kovič, Dimitrij — Furijan, Ivan — Nkrst, Aljoša — Blaž in Smerjakov — Gorinšek. V ostalih vlogah: J. Kovič, Košič, Rasberger, Košuta, Verdornik. Lektor — Standeker.

— **Otrok v gnojnici.** Mariborsko državno tožilstvo je prejelo ovadbo zoper 24-letno poljsko delavko Julijano Gromovo iz Vižinje, ki bi bila svojo nepazljivost skoraj povzročila strašno smrt svojega 2-letnega sinčka. Ko je Gromova iz dni delala na polju posestanika Kiterja, je vzele s seboj tudi sinčka ki ga je pustila, da se je brez nadzorstva igral na koncu njive. Otrko pa se je vthotapil na neogranojeno dvorišče bližnjega sosedu in se tam preveč približal gnojni jami. Fantek je omahnil in padel v 2 metra globoko gnojno jamo ter izgubil pod gnojnico. K sreči pa je prišla takrat 68-letna delavka Jožefa Hlebec, ki je potegnila 2 letnega otroka iz gnojnice.

— **Pod krilom — saharin!** Studenčki otročki so večerj v Pekrah artilari 48-letno služkinjo Marijo V., ki je prodajala v mariborski okolici saharin. Pri preiskavi so velik izpod njenega krila 48 škatic saharina. Artilarica pravi, da je tlitopsko blago kupila na mariborskem trgu.

— **Se je čas — abonirajte se!** Ložni abonma je poobno pripravil za družine, manjše zaključne družbe i. t. d. Vrhu tega pa je poceni ter stane uradnika najdražji sedež v abonmanu le 49 Din, največji ložni sedež pa samo 14 Din na mesec, za kar ima abonment na mesec povprečno tri predstave. Obroki so torej tudi v najboljših ložah tako poceni, da se lahko abonirajo vsi ljubitelji gledališča, posebno pa oni, ki se jim ta volica ne pozna pri izdatkih. Iz nezamisljivih vzrokov je pa prav teh poslednjih abonentov (eg. odvetnikov, zdravnikov, trgovcev in industrijev) najmanj ter se hvalevredno abonirajo danes najhuj prizati stan. To je srednje državno uradništvo in vprav lepem številu — delavstvo. Sicer pa je še čas za prijava do 1. oktobra in se bo gotovo še marsikdo, ki mu je mar slovenska kultura v Mariboru, aboniral.

— **Mariborski daktiloskop g. Grobin** je večerj dopoldne odšel v Samušane pri Plju, kjer so nezami zlikovci poneli vlomiti v vilo veleposelnika in trgovca Gavosa. Polcija je dobila telefonično obvestilo, da so vlomilci odnesli več pušk in samokresov ter drugih predmetov v vrednosti 4000 Din.

SPORT

Dirka na Grad

Vest, da bodo goncke dirke po mali prosti 850 m na Ljubljanski grad, se je naglo razširila tudi izven Ljubljane. Hut. znanov divjo »Veloceste« bo vozil g. Čerič iz Maribora. Ljubljanski vozniki pripravljajo skrivaj stroje in le tanka usesa teh ref. g. Rupene so kriva, da g. Dušan Breznik pripravila malo DKW kom prearico. Malo je hvalisanja a kljub temu številu prijav od dne do dne namreča.

Dirka bo v nedeljo 29. t. m. ob 14. trenj na dopoldne od 9. do 11. Druge dni trenj radi javne varnosti ni dovoljen. Po informaciji na pristojnem mestu sme motorist voziti za pregled proge na Grad iz ven trenzina in dirke le z brzino 6 km na uro. Občinstvo opozorjamo, da se ne sme zadrževati na spodnji strani proge in na zunanji strani ovinkov. Pričakuje se ostra borba motoristov za krasne pokade pokrovitelja mestnega župana g. dr. Vladimira Ravniharja in darovalcev: Avtokluba kr. Jugoslavije in g. Rada Herbarja. Drugo in tretje mesto bo nagrado z zlatimi, srebrnimi in bronastimi plakati, ki bodo še javno razstavljene.

Iz Celja

— **Franc Rebeuscheg.** V nedeljo je umrl v Ljubljani, zadet od kapi, v starosti 49 let znani hotelir, mesarski mojster in posestnik g. Franc Rebeuscheg iz Celja. Pokojnik je bil član mestnega sveta in rebrant za mestno idavnico, član ravnateljstva Mestne hranilnice Celjske in uprave mestnega avtobusnega podjetja, predsednik združenja mesarjev in kluba stelarjev, bivši predsednik združenja gostilničarjev in kavarnarjev v Celju itd. Pokojnik je bil ugleden gospodarski delavec in zelo priljubljen med prebivalci. Vojn. Pogreb bo danes, v torek, v Celju iz mrtnišnice mestnega pokopališča. Pokojniku bodo ohranjen trajen spomin, težko prizadetim rodbini naše iskreno sožalje!

— **Celjska »Soča« priredi v sredo 26. t. m. ob 20. v svojih prostorih v Narodnem domu komemoracijo za 20. t. m. v Celju umrlega akademika Mira Černikoga. Vabljeni je vse članstvo »Soče«, mladina, zaposlniki Sokola in »Sloves«, akademiki in vse pokojniškovi prijatelji.**

— **Umrli so v nedeljo v celjski bolnici 30 letna drvarjva žena Ana Linkova od sv. Primoža pri Ljubnem.**

MALI OGLASI

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

GLASBA
Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par. davek 3.- Din

OM—limuzino reprezentativen štirisedežni voz v prvovrstnem stanju proda P. Velacher, Maribor, Meljska 12. 2698

Kratek klavir, boljše znamke kupim, plača se takoj v gotovini. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Glazba« 2760

ZOPET SMO CENEJŠI. Prima sportni suknjiči Din 95.—, Trenchouth Din 420.—, Specialna izbira pump, modne hlače, perilo itd. Presker Sv. Petra 17. 4/L

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Skoroje št. 40, dve plišaste jopice za srednje žensko postavo se ugodno proda. Ogle da se Pod Rožnikom c. I. št. 9. 2764

Novo srečke državne loterije beogradske kolekture prodaja Menjalnica Reicher & Turk Ljubljana. 2765

Riviera

TERPENTINOVNO MLO

je izdelano na podlagi olivnega olja, zato da perla hitro skrajno možno befino in čudovito svežost

Zakupite vedno v Riviera terpeninove mila.

TELEF. 3122—26
POŠT. ČERKOVNI
RAČUN ŠT. 10.584
V LJUBLJANI

BRZOJAVKE
NARODNA
TISKARNA
LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

IZVAJAMO RAZLIČNE TISKOVINE, KAMOR: KUPILSKIE TISKOVINE, OASOPISE, TISKOVINE ZA URADNE, BANKE, HRANILNICE, POSOJILNICE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLNDARJE, DIPLOME, REVILJE, PROSPERTE, KATALOGE, RAČUNSKIE ZAKLJUCKE, KNJIGE, ČENIKI, SPOBAVNI IN VEČBARVNI TISK, PIERA, RAČUNI, KUVERTI, VABILA IN POROČNA MAZANILA, VEŠEVE ETD.

Inserirate v našem listu!

Sadje v našem narodnem gospodarstvu

Samo v šmarnskem srezu bodo dobili sadjarji letos za sadje 4 in pol milijona

Ljubljana, 24. septembra. Sadne razstave te dni kažejo, da sadjarstvo ni več le za uporabo doma, temveč da postaja vedno važnejša panoga narodnega gospodarstva. Skrbno pripravljene sadne razstave na Dolenjskem in še bolj po Štajerskem so nam dokaz, da so krenili naši sadjarji in kmetovalci na nova pata, ko so s poživljenim in večjim razumevanjem, kot še do nedavna pričeli gojiti in pridelovati sadje. K postaja ponekod že donosnejše od ostalih panog kmetijstva samega. To boljše donosnost sadjarstva v nekaterih krajih naše banovine so spoznali kmetje-sadjarji šele sedaj, ko so se poučili po raznih strokovnjakih, predvsem po sreskih kmetijskih odborih z njih referenti, pričeli baviti z rešenim sadjarstvom, ki je letos pokazalo že posebno zadovoljive uspehe, in je pričelo sloveti tudi izven naših meja, kakor še nikoli. Veliko zanimanje Avstrije, Nemčije posebno pa Češkoslovaške za slovenski sadni trg nam to trditve le potrjuje. To dejstvo in pa letos še posebno dobra sadna letina je bila dovolj vabljiva, da so sadjarji potom razstav prišli pogumno opozarjati na se in so z razstavami sloves našega sadja doma, posebno pa na inozemskem trgu, tako dvignili, da smo na pr. za izvoz v Avstrijo, Nemčijo in Češkoslovaško, kamor gre do posebno naša jabolka, že med prvimi. To dovolj zgovorno priča, da so naši sadjarji in kmetovalci na najboljši poti in, da so komu videli, da mimo drugih panog gospodarstva umno sadjarstvo lahko še največ donesa.

Da tako tembolj uspešno organizirajo prodajo sadja so pričeli sadjarji širimo banovine prirejati lepe sadne razstave, ki so v nedeljo presegle po številu otvoritev vsa pričakovanja. Mnogi kraji Dolenjske in Štajerske, ki so v nedeljo otvorjali lepe prirejane sadne sejme, so s temi razstavami napravili važen korak naprej; saj se na teh sklepajo ugodne kupitve, vplivajo pa tudi vzgojno na one, ki sadjarstva še ne upoštevajo tako, kot bi bilo glede na važnost te panoge za vsakega gospodarja potrebno. Razstave so pokazale ljudem, kaj se da doseči s smotrimen gojenjem sadnega drevia in sadu, ter so seznanile ljudi s pravilnimi imeni in lastnostmi sort, ki uspevajo zlasti v doličnih krajih, odnosno v naši banovini sploh. Na teh razstavah je opaziti vse domače vrste sadja, po večini vse sorte ki so sprejete v sadni izbor za Slovenijo, nadalje ameriške sadne vrste jabolk, raznih hrusk, fešpelj, breskve in več novjših vrst namiznega grozdja, razne vrste orehove i. t. d. Razen sadja vidijo obiskovalci tudi različno sadjarsko orodje, skromilnice, samodelna in prevozna različna kmetijska sredstva, ki se uporabljajo pri raznih boleznih in mršcos, skratka vse, kar se potrebuje pri naprednem sadjarstvu in kar na teh razstavah marsikdo vidi, šele prvič v življenju. Res razstave, ki je vredno ogledati si jih.

Pa ne samo pri nas doma, tudi pri trgovcih od zunaj in Nemčiji in Češkoslovaške je za naše sadne razstave veliko zanimanje. Zato je pričakovati prav lepih kupitvi in naj bo to v svaroilo mnogim manj naprednim sadjarjem, ki so prodali že svoje nesortirano blago raznim prekupčevalcem po znalom nižjih cenah.

Za pravilno presojo važnosti sadjarstva za posamezne sadjarske okraje vzemimo tu za primer šmarnski okraj. V šmarju pri Jelšah so tamonjši sadjarji priridili v nedeljo sadni ogled — malo razstavno sadje — ki je imela pred vsemi namen seznaniti sadjarje s posameznimi sortami ter odločiti, katere sorte bo ta okraj gojil naprej, odnosno kajter bo upustil, občinstvu pa pokazati, kaj šmarčanec kupcem lahko nudi. V šmarnskem srezu je letos sadni pridelek prav dober. Kljub temu, da je, kakor so priridile-lji razstave zatrjevali, v maju v okolici Kozjega padla ostra slana — do 7 stopinj C mraz — so obrabile zlasti pozne sorte, kakor kamečka, mošanček, bobovec, i. t. d. Precej škoda je povzročila tudi suša ter so plodovi raznih zgodnjih sort močno zaozneli v rasti. Poznim sortam pa je deževje v avgustu znatno še pomagalo. Še v juniju in juliju je šmarnski srez cenil svoj letošnji izvoz na največ 200 vagonov, danes pa je gotovo, da bo ta srez izvozil nad 300 vagonov in to samo jabolk! Pri tej ogromni količini pa je še znanljivo, da v tem srezu ni glavna panoga sadjarstvo, pač pa prevladuje živinoreja in deloma tudi vinarstvo. Z izvozom so že pričeli ter izvažajo jabolka predvsem na Češkoslovaško, deloma tudi v Avstrijo in Nemčijo. Kupitve je še precej dobra in so plačevali zgodnje sadje po 1,20 do 1,50 Din nekateri sorte pa so dosegle tudi do 1,90 Din. Če se računa, da bo šmarnski srez izvo-

Silna eksplozija v Rusiji

40 km od Moskve stoji velika podolska cementna tovarna. Tam predelujejo sirovine, ki jih hrani zemlja v bogatih zalozah. Debeli apnenčeva žila je pa pokrita z dobrih 20 m debelo plastjo zemlje. Glavno bodo odplavljali z vodo v že izkopane jame. Zato je bilo treba izdelati korito kanala in sicer temeljito, da bi se tovarna ne ustavila zaradi pomanjkanja srovin. Korito so izkopali z eksplozijo, ki je vrgla na obe strani 60.000 m³ glin.

V 32 globokih jam so napeljali 92 ton razstreliva. Eksplozija je bila tako silna, da so zabeležili potresomeri nezaten potres. To pa ni bila najslabša eksplozija v Rusiji. Najmočnejša je bila ona na bajkaloamurski železnici, kjer so zažgali 250 ton razstreliva v auerbachovskem rudniku na Uralu je pa naenkrat eksploziralo 95 ton razstreliva. Toda še nikjer ni eksploziralo naenkrat toliko razstreliva kakorekroč na pragu velikega mesta.

Abd-El-Krim namiguje

Abd-El-Krim znani poglavar, ki je vodil maroško ustajo proti Franciji ter prislil Francijo k pravi vojni v zaščito maroške države je izrazil te dni željo, da bi mu dovolili vrniti se v Francijo ali vsaj v Evropo. Bivši emir divjih Rifov živi v izgnanstvu na otoku v Indijskem oceanu in tam je 'zrazil to željo napram pariskemu pariškega "Inrangsingenta", ki je dobila dovoljenje obiskati ga. V proglasu, ki ga je objavil omenjeni list v arabskem faksimilu, zagotavlja Abd-El-Krim, da je bil in ostane prijatelj Francije in če bi ga francoska vlada izpustila iz prognanstva ter mu olajšala težko usodo, bi bil ne samo v življenju hvaležen Franciji, temveč bi jo tudi podpiral povsod, kjer bi potrebovala njegovo pomoč. Ustmeno je pa še pripomnil, da ni bil nikoli zagrizen sovražnik Francije, niti tokrat, ko se je boril proti francoski vojski. Razmere so ga bile prisilile, da se je spustil s Francijo v vojno, tu ni odločala njegova svobodna volja.

Abd-El-Krim je namignil na stujo odgovornost in izrazil željo, da bi Francija uvedla preiskavo o pravih vzrokih vojne v Maroku leta 1905. Iz tega je razvidno, da ga je nekdo hujškal proti Franciji. Kdo bi mogel to biti? Francoska novinarka nikogar ne doži, vendar se pa oblikuje nehoti obuja spomin, da so bili v Parizu še dolgo po maroškem uporu prepričani, da je bil Abd-El-Krim pod vplivom tajne angleške službe, slovite "Intelligence Service".

Neprijetno presenečenje

Lorence Harlandova je bila srečna ženska člena premožnega trgovca z avtomobilu. Leta 1925 se je pa njen mož z avtomobilom smrtno ponesrečil in mesec dni po njegovi smrti je njegova žena brez sledu izgubila iz svoje hiše. Zaman jo je iskala policija po vsem svetu. Mislili so, da s je končala življenje pod vtisom tragične smrti svojega moža. Ker je bilo ostalo po nji znatno premoženje, so jeli sodniki pritiskati na oblasti, naj bi proglašile Harlandovo za mrtvo, čeprav njena smrt ni bila dognana. Sodišče je po petih letih sodnikom res ustrezlo in leta 1930 je bilo premoženje Harlandove pravično razdeljeno med "žalujče ostale". Vse bi bilo v redu, da se ni Harlandova

naenkrat vrnila in bila je seveda zelo začudena, ker je našla v svojem domu vse narobe. Sorodniki so se je seveda močno ustrašili in šele po daljšem odklepanju so ji povedali kaj se je zgodilo v njeni odsotnosti. Kamnivo je pa, da noče nikomur povedati, kje se je celih deset let mudila. Pravi samo, da se ji smilijo sorodniki, ki so si bili tako širokogrudno razdelili vse njeno premoženje. Juridično bo ta primer zanimiv, senzacija je pa tudi, kje je mogla biti Harlandova tako dolgo, da je policija ni mogla najti.

Abraham v Abesiniji

Abraham se je naveščal protizidovske gonje v Nemčiji in sklenil je preseliti se v Abesinijo. Tolajšila ga je zavest, da se proglašajo nekateri Abesinci za potomce izraelskega naroda in da se imenuje neugus sam "Judejski lev". In tako je Abraham izstopil nekega dne iz vlaka v Addis

Abd-El-Krim je namignil na stujo odgovornost in izrazil željo, da bi Francija uvedla preiskavo o pravih vzrokih vojne v Maroku leta 1905.

Abesini in sicer hiše v česu, ko je imela abesinska vojska tam najkrogo velike vaje. V Abrahamu se je tako oglašila vroča kri Judite in Koloferna. Brz se je punitil potomcu kraljice Sabo in Salomona. Kralj kraljev Haile Selassie se je veselem sprejel njegovo ponudbo in že je bil hrabri Abraham v enem izmed cesarjevih polkov.

Drugi dan je cesar poklical Abrahama in mu dejal: "Čuj, Abraham, za temle hrabro je most. Pojdi in prepričaj se, ali bi mogla naša armada čezenj." Abraham je hitel izpolnit cesarjevo povabilje. Kmalu se je ves zasopel vrnil.

— No, dragi moj, ali bo mogla naša vojska čez ta most? — ga je vprašal cesar.

— Vaše Veličanstvo, je odgovoril Abraham, — konjenika, topništvo in vojski bi mogli, pehota pa ne.

— Zakaj bi pa pehota ne mogla čezenj? — se je začudil cesar.

— Ker sedi na mostu velik pes in nič se ni, da je povrta še hud.

Najvišje stoječa planinska koča

Sovjetski Inturist je zgradil 5300 m visoko na Elbrusu planinsko kočo

Lani v avgustu je bila otvorjena na Kavkazu na sedlu med vzhodnim in zapadnim grebenom gore Elbrus najvišja planinska koča sveta v višini 5300 m. Kočo je zgradila ruska državna turistična pisarna Inturist. Avstrijski planinski list "Allgemeine Bergsteiger Zeitung" se je udeležil svetane otvoritve po posebni ekspediciji, letos je pa ponovno priredil ekspedicijo na Kavkaz. Avstrijski planinci so se povzpeli na vrh Elbrusa, vrnili so se pa preko Moskve.

O lanski ekspediciji je poročal v omenjenem listu prof. Dr. Wilhelm Olbrich, ki se je tudi udeležil ture. Dr. Olbrich, ki se poidešče ekspedicije na srednji Kavkaz je bila stanica Natik s prekrasnim novim hotelom Inturista, kjer je ekspedicija prenočevala. Naslednjega dne je krenila po 140 km dolgi avtomobilski cesti skozi dolino reke Baksan do Tegeenki, kjer je Inturist tudi zgradil razkošen turistični hotel Adel - Ssu. Med potjo proti Tenekli se je ekspedicija kopala v reki Baksan, tekoči izpod ledenikov Elbrusa. Ogledala si je tudi taborišče balkarskih kmetov. Še istega dne po prihodu v Tenekli so napravili avstrijski planinci izlet v bližino ledenika Čeldü.

Iz Adel - Ssu v Tenekli je krenila ekspedicija naslednjega dne peš na Elbrus k novi koči Krugozor v višini 3200 m. Tu je zgradil Inturist na kraju stare koče planinski dom s svetlozeleno streho in stekleno verando. Naslednjega dne je hotela ekspedicija kreniti k drugi koči, pa zaradi megle in dežja ni mogla naprej. Šele tretjega dne je nadaljevala pot proti koči Prijut 11, nazvani tako zato, ker je bil prvotni stan nekoč zavetišče 11 plezalec. Že zgodaj jutraj je posijalo solnce in nekateri planinci so se smučali po večnem snegu. V lesenem domu Prijut 11 je 30 prenočišč. Razgled je čaroben.

Tu se je ekspedicija razdelila na dve skupini. Prva je hotela kreniti še iste noči proti najvišji koči, druga pa šele naslednjega dne za njo, ker so bili v nji preveč utrujeni in zaradi izpuzemlje značne pritiska onemogli člani. Vodja prve skupine je bil ruski študent, ki se je udeležil ekspedicije na Pamir, Le-ta je opozoril Avstrijce na velike težave v zvezi z delovanjem srea. Zato so hodili zelo počasi. Vodja je predlagal, naj bi se najprej povzpeli na zapadni vrh Elbrusa (5566 m), potem bi se pa na povratku ustavili v koči v gorski kotlini 5300 m visoko. Večina planincev se je pa odločila kreniti naravnost k koči, kjer so se vsi udeleženci ekspedicije sestali.

Koča je podobna velikemu avtomobilu največjega tipa, ima pa samo en notranji prostor za prenočevanje. Čaj so si kuhali na samovarijih, petrolejske peči so pa že naslednjega dne odpevadale službo. Silen snežni metej je zadržal ekspedicijo dva dni v koči. Skupina, ki je bila ostala v koči Prijut 11, pa ni mogla naprej. V najvišji koči so se avstrijski planinci podpisali v spominsko knjigo, na koči so pa izobesili sovjetsko zastavo, kar je bilo združeno z velikim naporom. Po teški poti se je ekspedicija srečno vrnila v kočo Prijut 11 in v Krugozor. Njen strojni povratek so proslavili z banketom v Adel-Ssu, ki so se ga udeležili tudi domačini z ženami in prazničnih narodnih nošah. Domačini so pokazali svoje plesne in postregli gostem s svojo pijačo buso, ki ji pravijo življenj

ski eliksir, Dr. Olbrich, ki je pri svojih 54 letih arajo premagal vse težave — naporne ture, je dobil za spomin krassen model gore Elbrus.

— Vpisovanje v brezplačno gospodinjstvo šole šola v Mostah bo 29. tm. od 8 — 10 ure na osnovni šoli v Mostah. Vodstvo.

— Francoske tejafe spet odvarja za odrasle s 1. oktobrom Francoski institut. Puh bo v Ljubljani na moškem učiteljskem na Resljevi cesti. Ukovina znaša mesечно Din 20.—. Vpis od 25. IX. naprej. Nadaljnji podatki so razvidni iz razglasa na uradni deski v vrti moškega učiteljska.

Iz Ptuja

Svojo ženo napadel s polenom. V ptujsko bolnico so prepehtali 39 letno dmlnarjevo ženo Artenjak Marijo iz Hajdine, ki je izpovedala, da živita z možem v stalnem prepisu. Tudi v nedeljo je prišlo med njima do prepira, v katerem je mož segel po poleno in jo z vso silo udaril po glavi ter ji prizadejal težke posledice.

— Sport. V nedeljo sta se pomerila v nogometni tekmi na igrališču tukajšnega sportnega kluba SK Gradjaniki iz Čakovca in SKP. Tekma je bila zelo zanimiva, ker je bila odločena za prvakta II. razreda. Zmagal je domači klub s 1 : 0.

— Uradni dnevi postaje za kontrole mer so določeni za mesec oktober na sledeče dneve: 19., 21., 22. in 23.

— Javna dela v ptujskem srezu. Banška uprava v Ljubljani je nakazala sreskemu odboru v Ptuj se Din 75.000 — iz banovinskega bednostnega fonda za nadaljevanje cestnih zgradb Zavre—Turški vrh, Trbegovci—Hvalotinci, Rucmanci—Grabiški breg in Ivanjškovi—Stanovno —Lešnica. Pri gradbi delo so zaposleni le brezposelni delavci in siromašni ljudje.

— Z nožem po glavi. V nedeljo se je vršila v neki gostilni na Majškem vrhu vinska trgatev. V gostilni se je zbrala tudi večja družba fantov, ki so se stepili in po stari navadi so rabili nože. V prepetu jo je zlasti izkupil posestnikov sin Letič Ivan iz Pobrežja, ki je odnesel kar tri velike zvojavče rane na glavi. Poskodbje so bile tako težke, da so ga morali prepeljati v bosnico. Vsi fantje so ovačeni sodišču.

— Občni zbor Glasbene Matice bo v sredo 25. t. m. ob 19. uri v društvenih prostorih.

— Izvoz sadja. Ptujška postaja je zadnje dni zelo oživela. Kmetje stalno dovajajo jabolka in krompir, ki ga nalagajo v vagona za eksport v Nemčijo. Vsak dan gre iz Ptuja po več vagonov. Mnogo se pošilja v Nemčijo tudi žive in zaklane perutnine, pa tudi lesa gre mnogo. Cena krompirja je 60 do 75 para za kg, jabolka po 2.— do 2,50 za kg, dočim se perutnina plačuje po kakovosti od 10.— do 15.— Din za kg.

RADIO IN JUHA

Kako ti je teknila včeraj juha? Skuhala sem jo po receptu iz rada.

— Čuj, stara, ali ni bilo včeraj v radiu težkih motenj?

Remchingenu, naj začne čim točneje izpolnjevati vse Süssove predloge. Obamozha sta delala zdaj skupaj, general s pestjo, žid z možgani. Remchingen je zbral na račun Süssa grobe prostake šale. Süss ga je sovražil in preziral, ni se pa dal izzvati k odporu. Vojskakovko posmehovanje in povske je sprejemal s sladkim in prijaznim nasmehom. Obema je bila skupna brezmejna častihlepnost in prizadevanje, da bi se prikupila vojvodi, da bi mu preskrbela vojake in denar. Skupno jima je bilo tudi globoko, samo od sebi umevno prepričanje, da pripada ljudstvo vladarju kakor njegovi psi in konji.

Kakor pričarano je bilo zdaj v izobilju vsega, česar prej ni moglo preskrbeti niti prigovarjanje niti nasilje. Dočim so prej bobni z vsem svojim ropotom spravili skupaj le nekaj tisoč dobrovoljcev, med njimi mnogo pohablencev in slabičev, so bila zdaj zbirališča polna novincev. V stajah so tešali drug drugoga konji, skladišča so bila polna uniform, blagajne polne denarja in menic, žitnice zvrhano polne žita. Povsod nove čete in zaloge. Karel Aleksander je kar žarel v zmagoslavju in pred vsem svetom je koval v zvezde genialnost in spretnost svojega tajnega svetnika.

Že naslednjega dne je zapovedal

Lion Feuchtwanger: 37

Žid Süss

Karel Aleksander je bil v trdnjavah, okopih in utrdbah, vse si je ogledal na konju in z vozom, izdajal je povelja, delal je neumorno. Prirčno je proslavil svidenje s stariim, prebrisanim, nekoliško naškrobanim in suhoparnim vrhovnim poveljnikom Evgenom. Oprezni princ se je bil umaknil francoski premoči in zavzel utrjen položaj pri Heilbronn. Francozi so bili že zopet v deželi, ljudstvo jim je moralo dati denar in hrano. Toda državna vojska, ojačena v prvi vrsti po prizadevanju Karla Aleksandra, jih je kmalu potisnila za Rhein. Z izredno vneto se je lotil zdaj vojvoda utrjevanja meja. Gradile so se utrdbne in nasipi, vojvoda se je neprestano posvetoval z Bilfingerjem. Dosledno in z veliko spretnostjo se je uresničeval važen načrt, delo pravega genija v strategiji. Med Rottweilom in Rottenburgom so hoteli na nekaterih krajih strmo odkopati pobočja gričev. V Schwarzwaldu so nameravali zgraditi utrdbne od Schiltacha

do Oberdorfa nad Neckarom. Neuberg so hoteli utrditi z zasekami. Za obrambo teh utrdb je zadostovalo 15 bataljonov in 10 do 12 eskadronov. Tako so bile v splošnem z neznatnimi sredstvi ustvarjene švabske Therompile, ob katere si je moral vsak Xerxes razbiti glavo.

Deželni stanovni v začetku niso ugovarjali načrtom Karla Aleksandra. Vojvodina je preveč trpela pod Eberhartom Ludvikom od vpadov, požigov, ropanja, krutosti in nasilja Francozov, da bi zdaj ne znala v polni meri oceniti močne strokovne vojaške obrambe svojega sedanega kneza. Ko so pa potisnili Francoze na Rhein in ko je minila neposredna nevarnost, deželni stanovni so bili več tak mehkhi. Jezili so vojvodo z najrazličnejšimi malenkostnimi pedantičnimi pritožbami. Vsak čas se je pojavila pri njem deputacija z ugovori proti njegovemu načinu utrjevanja dežele, držala ga je s svojimi mesnatimi, glupimi kramarskimi obrazi, s svojo samozavestno neokretnostjo. Težkoče na vseh straneh. Vojska se je izpopolnjevala počasi in nerada, konje, vozove in živila so dobavljali ljudje neradi in v vedno manjši množini, nego se je zahtevalo, dotok vojnih davkov je bil nezaten. dela so zastajala, bla-

gajne so bile izčrpane. Vojvoda, že po naravi nagnjen k nezaupanju, je začel sumničito svoje svetovalce, da držje z deželnimi stanovni. Poklical je v taborišče svojega žida.

Le-ta je napeto opazoval vsako, tudi najmanjšo podrobnost württemberške politike in že dolgo je željno čakal na trenutek. Cilj si je postavil zelo bistro, jasno in oprezno, kakor je bila njegova navada in vsaka ped pot, ki si jo je bil začrtal, je ležala pred njim kakor z matematično točnostjo izrisan zemljevid.

Napotil se je bil torej z velikim pompom in odločnostjo v taborišče. Karel Aleksander ga je nemudoma sprejel. Bila je noč. Vojvoda je sedel z Bilfingerjem nad geometričnimi risbami. Tu je naenkrat priklopela na dan vsa njegova jeza in ogorčenost. Srdito je začel preklinjati, kajti vpricho teh dveh je lahko stresal jezo. Njegovo sumničenje ministrov se je povečalo. Oni so se sporazumeli z upornimi zahrbitnimi deželnimi stanovni. Bilfinger je preseučeno in prestrašeno poslušal te krivične in nesmiselne obdolžitve in skušal je prepričati vojvodo s stvarnimi razlogi o nasprotnem. Süss je pa samo spoštljivo poslušal. Njegov obraz z lokavim nasmehom se je odražal v svi-